

گفت‌وگوی صبا با دو کارگردان انیمیشن حاضر در جشنواره فیلم کوتاه انیمیشن، ایران را جهانی می‌کند!

مریم عظیمی - چهلمین جشنواره فیلم کوتاه تهران از امروز بیست و هفت مهر آغاز شده و علاقه‌مندان به فیلم‌های کوتاه و انیمیشن را به پردیس سینمایی ملت می‌خواند. خبرنگار صبا گفت و گویی با دو نفر از انیمیشن‌سازان شرکت‌کننده این دوره داشته که در ادامه می‌خوانید.

**سید محسن پور محسنی شکیب، کارگردان دنیای خاکستری خاکستری:
تنها نماینده ایران در اسکار**

این انیمیشن در سبک دو بعدی سنتی است و فریم به فریم تمام کار با دست کشیده شده. مدت زمان اثر ۶ دقیقه و ۱۲ ثانیه و روایتگر یک دنیای خاکستری است. در این دنیای خاکستری مردی زندگی می‌کند که برخلاف آن یک هویت رنگی دارد و برای آنکه با جامعه یکسان باشد تظاهر به خاکستری بودن می‌کند. طی اتفاقی این هویت رنگی‌اش افشا می‌شود و حالا باید بین اینکه به خواسته جامعه تن بدهد یا اینکه آزادی خودش را به دست بیاورد انتخاب کند.

روند تولید چقدر طول کشید و گروهتان چند نفره بود؟

یک گروه پنج نفره متشکل از یک انیماتور، یک کارگردان هنری و خود هم کارگردان، نویسنده و طراح صدا و موسیقی بودم و هر کدام از دوستان یک دستیار داشتند. فرآیند تولید کار ۳ سال طول کشید. این اثر تنها نماینده ایران در بخش انیمیشن کوتاه اسکار نود و ششم یعنی سال ۲۰۲۴ است و تا به این لحظه در ۵ جشنواره مورد تایید آکادمی حضور داشته است. برنده جایزه هیأت داوران بخش انیمیشن کوتاه چهل و هفتمین دوره جشنواره کلیولند آمریکا و از این طریق وارد جشنواره اسکار شده است. انیمیشن کوتاه دنیای خاکستری خاکستری، برنده ششمین جایزه WIA Diversity شده، این جایزه توسط سازمان Women in Animation برای شناسایی و تجلیل از پروژه‌ها، افراد و یا سازمان‌هایی که تأثیر قابل توجهی در گسترش تنوع صداها در صنعت انیمیشن داشته‌اند، اهدا می‌گردد.

از تجربیات قبلی‌تان در زمینه انیمیشن بگویید.

این اثر ششمین تولید من است که کاملاً مستقل که تهیه‌کنندگی‌اش بر عهده خودم بوده. با انیمیشنی به نام پوتین در سال گذشته در جشنواره شرکت کردم که اولین انیمیشن تولید ایران بود که کاندید بخش دانشجویی آکادمی اسکار شد.

از چالش‌های فرآیند تولید یک اثر مستقل بگویید.

وقتی مستقل کار می‌کنید بزرگترین چالش‌تان مسئله مالی است. از آنجایی که هر روز وضعیت اقتصادی بدتر می‌شود شما عملاً نمی‌توانید تیم به آن معنایی که قبلاً وجود داشته جمع کنید. یا باید به نقطه‌ای برسید که کاملاً خودگردان باشید و همه کارها را خودتان انجام بدهید یا اگر قرار باشد با کسی کار کنید یعنی متخصصان بخش فنی که آنها باید زندگی بگذرانند این مسئله کار شما را واقعاً سخت می‌کند. متأسفانه همه چیز در زندگی ما در ایران اگر جرحه شده و از نظر مالی آنچه که دوستان پیشنهاد می‌دهند مبلغی است که شاید حتی در هالیوود هم پیشنهاد نشود و حتی اگر شما به ارگان‌های مختلف مثل انجمن سینمایی جوان و مرکز گسترش هم کار کنید. قیمت‌هایی که آنها برای تولید یک اثر می‌دهند شما به عنوان یک کارگردان نویسنده باید حقوق خودتان را کاملاً نادیده بگیرید تا فقط بتوانید اثر را تولید کنید. این بودجه‌هایی که در نظر می‌گیرید به شکل اگر جرحه کم است. واقعاً برایم سوال است مسئولینی که آنجا نشسته‌اند از کجا خودشان را آبدیت می‌کنند و نمی‌بینند در جامعه قیمت‌ها چگونه است و قیمت‌هایی می‌دهند که با قیمت روز نمی‌خواند و این باعث می‌شود شما از هر سو به چالش مواجه شوید و این باعث می‌شود که تولید انیمیشن برای من تولیدکننده دیگر صرفه نداشته باشد و ترجیح بدهم که دیگر انیمیشن کار نکنم و آن سرمایه‌گذاری را برای خودم انجام بدم تا بتوانم همه بخش‌های کار را خودم انجام بدهم.

در این زمینه که انیمیشن بتواند به مخاطب خودش دسترسی پیدا کند چه کارهایی باید انجام شود؟

بزرگترین معضل در حوزه پخش انیمیشن این است که ذهن‌مان برای دیدن انیمیشن تربیت نشده است. مثلاً در اولین سوال از ما پرسیده می‌شود که آیا کارتون ساخته‌اید و تجسم این‌جا در مورد همه ابعاد انیمیشن این است که شما کارتون ساختید. در حالی که انیمیشن می‌تواند بسیار معناگرا و بسیار فراتر از کارتون باشد. زمانی که مخاطبین چنین نگاهی دارند عملاً فرصت اینکه شما بخواهید جایی داشته باشید که این انیمیشن‌ها پخش شوند و مخاطبان خودش را پیدا کنند از بین می‌رود. این مسئله مختص مخاطب عام نیست بلکه شاید مسئولین ما هم درگیر این نوع نگاه هستند. امکاناتی که هست برای انیمیشن تهران است نه برای ما که در شهرستان هستیم. چنین فرصتی برای ما که دور از مرکز هستیم وجود ندارد.

فاطمه احمدی کارگردان انیمیشن حفره بعدی:

حفره مسیرم را تغییر داد

انیمیشن «حفره بعدی» با تکنیک دو بعدی فریم‌بای فریم کار شده

است و مدت زمان آن حدود ۸ دقیقه است. این اثر اولین تجربه من است و در سال ۹۵ به عنوان یک فیلمنامه کلاسی آن را نوشتم که تجربه از زندگی در آن روزها بود. چند سالی بود که در صنعت کار می‌کردم و به واسطه کار تکراری و طولانی که در محیط خشک صنعتی داشتم و همزمان هم در کلاس‌های فیلمنامه‌نویسی شرکت کرده بودم این اثر را نوشتم که در ابتدا یک کار کلاسی بود ولی بعدها باعث شد تا من به ایده‌های انیمیشنی بیشتری فکر کنم و از انجمن سینمای جوان بودجه بگیرم تا آنها را بسازم و همینطور ادامه پیدا کرد تا وارد رشته انیمیشن در دانشگاه شدم. حفره هم اولین اثر من بود که باعث شد مسیرم به سمت انیمیشن تغییر کند. قصه این انیمیشن به مردی می‌پردازد که به واسطه شغلش به حفره‌ها حساس است و روزی حفره‌ای در زندگی‌اش پدید می‌آید که هیچ چیزی نمی‌تواند آن را پر کند. من سعی کردم در کانسپت، میزانشن‌ها و طراحی کاراکترم حالت خشک و صنعتی و تحت تأثیر یک کار تکراری طولانی بودن را نشان بدهم.

چند نفر در بخش تولید این اثر همکاری کردند؟

انجمن یک تیم چهار ماهه برای تولید یک اثر به ما می‌دهد برای همین من فرآیند تولید را خیلی سریع پیش بردم. تیم کوچکی داشتم ولی برای اثر دوم هم با همان تیم کوچک ادامه دادم و فقط یک نفر به آن تیم اضافه شد. آقای مهدی یکتا کار صداگذاری و آقای مهدی برق‌زدگان کار انیمیت و پیاده‌سازی استوری‌بورد را انجام دادند. تدوین، تیتراژ و بخش اصلاح رنگ و نور بر عهده خودم بود.

از تأثیر حمایت انجمن سینمای جوان بگویید.

این حمایت به شدت تأثیر گذار است. مانند پدری که دستش روی شانه فرزندانش است. فکر می‌کنم اگر انجمن نبود شخصاً در این نقطه‌ای که هستم و آن را دوست دارم نبودم و بسیاری را می‌بینم که به واسطه حمایت انجمن اولین فیلم‌شان را ساختند و به واسطه جسارتی که از ساختن آن گرفته‌اند فیلم بعدی را ساخته‌اند. نزدیک‌ترین نمونه آن همسر من است آقای احسان مرادی که در زمینه داستانی فعالیت می‌کنند ایشان به علت کمالگرایی همیشه منتظر این بودند تا تمام شرایط فراهم شود اما زمانی که حمایت انجمن را دریافت کردند و مصمم در ساخت شدند شرایط خیلی تغییر کرد.

چه انتظاری از جشنواره دارید؟

حفره بهترین انیمیشن جشنواره (پاک کن) شد، دیپلم افتخار جشنواره نهال را دریافت کرد و بهترین انیمیشن جشنواره منطقه‌ای (دنا) یاسوج و حازر تبه شد و به این واسطه مستقیماً به جشنواره فیلم کوتاه تهران راه پیدا کرد. دوست دارم که اثر در جشنواره مخاطب داشته باشد چرا که متأسفانه غیر از جشنواره‌ها فرصت دیگری برای دیده شدن نداریم من در اکرانی که اثر در یاسوج داشت می‌شنیدم که دو نفر در صندلی‌های پشت در مورد اثر صحبت می‌کردند و فکر می‌کنم این یکی از رسالت‌های جشنواره‌هاست تا ما بفهمیم که فیلم‌ها چه اثری بر مخاطب داشته و فیلم کوتاه تهران از آن جهت که مخاطبان زیادی دارد و سانس‌های خوبی به فیلم‌ها اختصاص داده می‌شود برای من بسیار مهم است.

پژمان جمشیدی | محسن کیاپی | ریما رامین فر | صدف اسپهبدی | مه‌لقا باقری
غلامرضا نیکخواه | مریم وحیدزاده | فرزانه قاسم زاده | جواد پولادی | سام نوری
نویسندگان: امیر برادران، مصطفی زندی، پیمان جزینی، سدر فیلیپرداری، افشین علیزاده، طراح صحنه سعید هنوند
طراح لاین‌الخطاه: صمدزاده طراح کریه: عباس عباسی، سدر حیدرپوری، عباس دستکارپور، سدر برنده بیری، ترگن مشایخی
آهنگساز: امیر نومی، تدوین: امیر اظیابی، طراحی و ترکیب صدا: حسین آهوانصالح، تدوین صدا: حمیدرضا اظیابی
پخش شایسته فیلم |

